

NATUURBEHEER IN DE A. W. DUINEN.

De reden tot het publiceren van dit artikel is, dat het bestuur meent dat de daarin voorkomende informatie niet aan de leden onthouden mag worden. Het blijkt namelijk dat de inhoud van bepaalde brieven van het bestuur aan de direktie van de G. W. op een wijze worden uitgelegd zoals ze niet geschreven zijn. Om de zaken recht te zetten is het noodzakelijk om opening van zaken te geven en alles eens op een rij te zetten. Hiervoor is het noodzakelijk de inhoud van enige brieven bekend te maken

Belangrijke alinea's worden woordelijk geciteerd en de overige delen van de brief worden verkort weergegeven.

Tussen bepaalde brieven wordt soms een "noot" toegevoegd; hierin staan belangrijke informatie die ons ter ore kwamen en waarvan wij menen dat deze voor een juiste beoordeling noodzakelijk zijn.

Afkortingen zijn: G. W. = Gemeente Waterleiding Amsterdam.

V. W. G. = Vogelwerkgroep Haarlem.

9 feb. 1978. brief aan G. W.; betreft faunabeheer.

Waardering wordt uitgesproken voor enige verbeteringen in het faunabeheer, w. o. het sinds 2 jaar stopzetten van de eendenjacht.

Citaat 1

Des te meer betreuren wij het te moeten vernemen dat er jaarlijks vogels worden bejaagd, die geen enkele schade toebrengen, ook niet buiten het gebied. Eén van deze vogelsoorten is de Houtsnip, waarvan er naar wij vernamen niet minder dan 150 exemplaren werden geschoten in 1977. De Houtsnip is een fraaie vogel met een boeiende leefwijze. Hij voedt zich met wormen en ander klein gedierte, dat hij uit de bodem opdiept. Wij kunnen het schieten van Houtsnippen dan ook niet zien als noodzakelijk afschot, doch uitsluitend als een bezigheid van een aantal plezierjagers. Tegenover het plezier van enkele jagers staat echter -naast de nadelen van verstoring, het brengen van lood in het milieu en het aanrichten van onnodig dierenleed door het aanschietsen- het verlies van vogels, waaraan velen plezier beleven van het observeren en beluisteren van deze merkwaardige dieren. Bovendien vormen de Houtsnippen een schakel in het gehele natuurgebeuren.

Einde citaat.

Vermeld wordt dat in de Kennemerduinen en in de P. W. N. duinen al sinds vele jaren niet op eenden en snippen gejaagd wordt.

Citaat 2.

Wij vragen ons dan ook af, of de gang van zaken in het door u beheerde duingebied in overeenstemming is met het natuurbeheer zoals door uw bedrijf de laatste jaren ter hand zou worden genomen.

Zo lezen wij in het door uw bedrijf uitgegeven blad Waterwereld van

juni 1975: "Aan de hand van de in het veld verkregen waarnemingen zal elk jaar vóór het jachtseizoen begint, voor iedere diersoort bepaald worden, of vermindering van het aantal nodig is en zo ja, hoeveel."

Einde citaat.

Er broeden slechts 5 à 6 paar Patrijzen, toch werden in 1977 enige eks. geschoten. Ook worden jaarlijks Vlaamse Gaaien en Eksters bestreden, waarbij veelal door het nest geschoten wordt. Dit lijkt ons niet in overeenstemming met het natuurbeheer zoals G. W. zich dit had voorgenoemen.

In een gezonde vogelstand is predatie noodzakelijk. Als de vogelstand ernstig achteruitgaat en er kan aangetoond worden dat kraaiachtigen daar de oorzaak van zijn, kan het mogelijk zijn dat tot bestrijding van kraaiachtigen moet worden overgegaan.

Citaat 3.

Gaarne zouden wij van u vernemen, of u bereid bent om de jacht op Houtsnip, Patrijs, Gaai en Ekster niet meer toe te staan. Mogelijk is er ten aanzien van het natuurbeheer in de duinwaterwinplaats, sinds genoemde publikatie in het blad Waterwereld één en ander veranderd. Indien de bovenvermelde jacht in overeenstemming met de door uw bedrijf gehanteerde beleidslijnen heeft plaatsgevonden, verzoeken wij u ons te willen mededelen, welke argumenten hebben geleid tot de konklusie om voor Houtsnip, Patrijs, Gaai en Ekster tot aantalsregulatie te moeten overgaan.

Einde citaat.

7 april 1978. Antwoord van G. W. op brief van 9-2-1978.

Citaat.

In voorbereiding is momenteel een nieuwe jachthuurovereenkomst, waarin zal worden opgenomen, dat ons bedrijf het faunabeheer en de regulatie hiervan geheel zal regelen.

Dit faunabeheer zal inhouden dat in principe alleen bejaging van de diersoorten ree, konijn en fazant zal plaatsvinden.

Over de eventuele bejaging van eenden, patrijzen en houtsnippen, alsmede eksterbestrijding willen wij eerst nader overleg plegen en advies inwinnen. Na dit beraad zullen wij u inlichten over onze uiteindelijke opvatting.

Voor uw belangstelling zeggen wij u gaarne dank.

Einde citaat.

"Noot"

De jacht op Vossen wordt geopend in 1978 en ook de jacht op eenden wordt weer geopend, maar er mag niet meer op Krakeenden gejaagd worden.

Ter illustratie van de vogelkennis bij de jagers kan vermeld worden dat de eerste eend die geschoten werd een Krakeend was !!

Wij vrezen dan ook het ergste voor alle overige eendensoorten waar niet op gejaagd mag worden.

8 maart 1978. brief aan G. W. betreft faunabeheer.

Vermeld wordt het maaien van ca. 2500 m² riet. Dit riet groeide niet op een plaats waar de waterwinning last van kon ondervinden en bovendien werd het gedeeltelijk door leden van de V. W. G. H. aangeplant (met toestemming van G. W.) voor de bevordering van de vogelstand. Dit had een leuk resultaat, er konden meerdere broedparen van Fuut, Meerkoet, Rietgors, Bosrietzanger, Kl. Karekiet en 1 paar Grote Karekiet vastgesteld worden. Het broedpaar van de Gr. Karekiet is tevens het enige van de A. W. duinen, nu het overjarig riet is gemaaid, zal deze vogel hier niet meer kunnen broeden.

Waardering wordt uitgesproken voor instellen van advieskommissie natuurbeheer en de vraag wordt gesteld of deze maaikactiviteit in overleg met deze commissie is uitgevoerd.

Verontrusting wordt uitgesproken over het op grote schaal bestrijden van Amerikaanse Vogelkers in een eikenbos van ca. 150 jaar oud en gevraagd wordt naar de rede hiervan. Voor de vogelstand is deze vogelkersbestrijding zeer nadelig; aangeraden wordt het eikenbos meer uit te dunnen en inheemse ondergroei aan te planten.

Citaat 1.

En tenslotte nog een derde punt: Er is ons gebleken, dat de in de duinwaterwinplaats opgehangen nestkastjes voor zangvogels er zeer verwaarloosd uitzien. Vele kastjes zijn kapot of hangen los en bij een aantal is het deksel eraf gewaaid of is zelfs de gehele kast uit de boom gevallen. Naar wij vernamen worden deze kastjes sinds een aantal jaren ook niet meer schoongemaakt. En dat is toch wel een voorwaarde om een gezond vogelbroedsel te krijgen.

Einde citaat.

29 mei 1978. Antwoord van G. W. op brief van 8-3-1978.

Citaat

Na overleg met de Advieskommissie Natuurbeheer voor de duinwaterwinplaats kunnen wij u in antwoord op uw brief d. d. 8 maart 1978 het volgende meedelen. Het maaien van riet is een noodzakelijke beheersmaatregel voor het instandhouden van rietpercelen.

Het dient minstens éénmaal per twee jaar, maar liefst ieder jaar te geschieden. Uit uitvoerig onderzoek in diverse rietpercelen in Nederland is nooit gebleken dat dit maaien een nadelige invloed heeft op de broedvogelpopulatie.

Het verwijderen van Amerikaanse vogelkers heeft tot doel om een meer gevarieerde onderbegroeiing in de percelen eikenbos te verkrijgen. Om dit nog verder te stimuleren dienen deze oude eikenhakhout percelen nog verder te worden gedund.

Tellingen elders in den lande hebben uitgewezen dat een dergelijke beheersmaatregel een gunstige invloed heeft op de broedvogelstand. Uw suggestie voor verder uitdunnen en aanplanten van onderbeplanting zullen wij daarom gaarne overnemen.

Inzake het onderhouden van nestkasten is er kennelijk een misverstand.

Het moet u zijn ontgaan dat deze nestkasten op verzoek van en door leden van uw vogelwerkgroep zijn opgehangen. Zij hebben daarbij ook de verplichting op zich genomen om deze nestkasten schoon te maken en te onderhouden.

Sinds enkele jaren hebben de betrokken leden van uw werkgroep het onderhouden van deze nestkasten gestaakt.

Wanneer er uwerzijds geen belangstelling meer bestaat voor het onderhouden van nestkasten, zullen wij deze na het lopende broedseizoen verwijderen, mede omdat er naar onze mening voldoende natuurlijke broedgelegenheden in de duinwaterwinplaats is.

Einde citaat.

"Noot"

Vernomen werd dat de voor het natuurbeheer verantwoordelijke personen van G. W. en de advieskommissie natuurbeheer niet op de hoogte waren van de maaiactiviteiten in de rietpercelen. Het kan dus onmogelijk als een beheersmaatregel uitgevoerd zijn.

30 oktober 1978, brief aan G. W. betreft natuurbeheer.

Citaat.

Riet maaien.

Voor het in stand houden van riet in moeras- en waterpercelen is het inderdaad nodig deze regelmatig te maaien om verlanding tegen te gaan. Dit geldt echter niet voor het maaien van de in onze brief van 8 maart j.l. bedoelde percelen, aangezien het daarop aanwezige riet voornamelijk op het land groeit. Wel verdient het naar onze mening aanbeveling te maaien in andere rietperceeltjes in de duinwaterwinplaats, waar het riet wel in het water groeit en waar in de toekomst verlanding verwacht mag worden.

Het is gebruikelijk bij beheerders van grote rietpercelen om jaarlijks een deel van het riet te maaien, zodat altijd voldoende overjarig riet blijft staan. Alleen op deze manier heeft het maaien geen nadelige invloed op de broedvogelpopulatie van soorten die overjarig riet nodig hebben, zoals de Grote Karekiet, Roerdomp, Baardmannetje en Waterral. Helaas is in het betrokken perceel al het riet gemaaid. Het gevolg daarvan was dat het enige broedpaar van de Grote Karekiet in het betreffende duingebied na enige dagen aanwezig te zijn geweest is weggetrokken, zodat dit jaar geen broedgeval heeft plaatsgevonden. Wij hopen dat u kunt bewerkstelligen, dat in gevallen als bovenstaand de rietpercelen slechts gedeeltelijk worden gemaaid.

Onderhoud nestkasten.

Er moet inderdaad een misverstand bestaan over het onderhouden van de vogelnestkastjes in de duinwaterwinplaats. De kastjes zijn destijds op initiatief van enkele personen opgehangen en een aantal jaren door hen gecontroleerd en verzorgd. Dit laatste houdt in het zo nodig repareren en schoonmaken voordat het volgende broedseizoen aanvangt.

Op 22 oktober 1973 is tijdens een bijeenkomst van de overleggroep natuurbeheer afgesproken dat de verzorging van de nestkasten door de duinbewaking zou worden uitgevoerd. Volgens mededeling van de Chef Faunabeheer waren de nestkasten op 20 mei 1974 inderdaad schoongemaakt. In de daarop volgende jaren zijn deze werkzaamheden steeds te laat in het seizoen begonnen en moesten die activiteiten worden gestaakt omdat zich al eieren of jonge vogels in de kastjes bevonden.

U zult het met ons eens zijn dat een voortgaan op deze manier geen zin heeft.

De veronderstelling dat er voldoende natuurlijke broedgelegenheid in de duinwaterwinplaats aanwezig zou zijn, is naar onze mening niet juist. Veel van de in holtes broedende vogelsoorten moeten het hebben van holen die op natuurlijke wijze in kwijnende en dode bomen door rottingsprocessen zijn ontstaan. Dergelijke bomen worden al sinds jaar en dag uit het bosbestand van het waterwingebied verwijderd. Alleen wanneer gekozen zou worden voor een zeer extensief natuurbeheer, waarbij dus deze bomen aan hun lot worden overgelaten, kan na verloop van tijd gerekend worden op voldoende natuurlijke broedgelegenheid. Zolang dit echter nog niet het geval is, blijft de noodzaak voor het aanbrengen van kunstmatige nestgelegenheden bestaan.

In veel natuurterreinen wordt met behulp van nestkastjes een belangrijke bijdrage geleverd tot het in stand houden van een gevarieerde vogelbevolking. Uit de goede bezetting met broedvogels van de nestkastjes in het waterwingebied van de gemeente Amsterdam kan geconcludeerd worden, dat het de daar voorkomende vogels klaarblijkelijk aan voldoende aantal natuurlijke broedholtes ontbreekt.

Met het oog daarop willen wij dringend adviseren deze nestkastjes nog niet te doen verwijderen.

In verband met de problemen die zich tot dusverre hebben voorgedaan met betrekking tot het onderhoud van de kastjes stellen wij het volgende voor.

Wanneer het het personeel van de winplaats niet mogelijk is de noodzakelijke schoonmaak- en onderhoudswerkzaamheden aan de kastjes tijdig vóór elk broedseizoen te verrichten, wil de Vogelwerkgroep Haarlem gaarne onder haar leden doen nagaan, wie bereid is (zijn) deze werkzaamheden over te nemen, c. q. assistentie te verlenen.

Om tijdig hierin te kunnen voorzien, vóór het broedseizoen 1979, zouden wij gaarne zo spoedig mogelijk van u willen vernemen of u deze hulp op prijs stelt.

21 dec. 1978. Antwoord op onze brief van 30-10-1978.

Citaat.

Uw opmerkingen in uw brief d. d. 30 oktober 1978 over het onderhoud van de nestkasten zijn besproken in de vergadering d. d. 12 december 1978 van de overleggroep natuurbeheer.

De overleggroep geeft er de voorkeur aan dat medewerkers van ons bedrijf het onderhoud van de nestkasten uitvoeren. Wij zijn bereid aan deze wens te voldoen, waarbij wij in samenwerking met de leden van de overleggroep tevens de inventarisaties van de in de nestkasten verblijvende vogels zullen verzorgen.

Aan de hand van de resultaten van de inventarisaties zullen wij ons nader beraden over het handhaven van de nestkasten.

Noot

Van een lid van de overleggroep natuurbeheer werd het volgende vernomen:

Omdat de V. W. G. niet gereageerd had op de oproep om mensen beschikbaar te stellen voor het nestkastonderhoud heeft de overleggroep als noodmaatregel voorgesteld dit dan maar zelf te doen.

Op ons aanbod gaat men niet in en aan de overleggroep worden slechts verdraaide feiten medegedeeld. Waarom dan een overleggroep?

8 dec. 1978 brief aan G. W. betreft faunabeheer.

De voorafgaande brieven over de jacht worden aangehaald, waaronder het antwoord van G. W. wat inhield dat alleen soorten als ree, konijn en fazant bejaagd zou worden. (brief 7-4-78)

Citaat. 1

Helaas is ons gebleken, dat na de opening van het jachtseizoen 1978/1979 in het duingebied wederom houtsnippen worden geschoten, terwijl ons tevens mededelingen bereikten, dat weer op eenden wordt gejaagd.

Vooralsnog willen wij aannemen dat het bejagen van eenden in strijd is met het destijds genomen besluit. Mocht dit onverhoopt niet het geval zijn, dan zullen wij het bijzonder op prijs stellen te mogen vernemen, welke overwegingen ten grondslag hebben gelegen aan het besluit, de jacht op eenden wederom open te stellen.

Einde citaat.

Verder wordt vermeld dat geen enkel belang het bejagen van de Houtsnip rechtvaardigt en dat er sinds enige tijd onderzoek gedaan wordt naar het voedsel van gaai en ekster. Aangeraden wordt het schieten van deze soorten tot een minimum te beperken zolang de resultaten van het onderzoek nog niet bekend zijn.

Citaat 2.

Wij hopen, dat U onze bezwaren zult kunnen delen en dat U Uw invloed zult willen aanwenden de jacht op houtsnippen, patrijzen en eenden met onmiddellijke ingang te doen beëindigen.

Einde citaat.

19 feb. 1979. Antwoord op brief van 8-12-1978.

Citaat.

In antwoord op uw brief van december 1978 delen wij u mede, dat in het afgelopen najaar wildregulatie heeft plaatsgevonden volgens een voorlopig intern afschotplan.

Door vertraging in de totstandkoming van de jachthuurovereenkomst en hiermee parallel lopende in te winnen adviezen konden wij nog geen definitief standpunt innemen ten aanzien van bejaging van bepaalde vogelsoorten. Dit zal evenwel dit voorjaar plaatsvinden, waarna wij u, zoals reeds eerder is meegedeeld, zullen informeren.

Einde citaat.

"Noot".

In het jachtseizoen 78/79 werden ca. 100 Houtsnippen geschoten! !

Het zou van een beter beleid getuigen als in afwachting van de resultaten van de ingewonnen adviezen de jacht niet geopend was op dié soorten waar nog advies over ingewonnen moest worden.

Het is nu begin nov. 1979, het bestuur heeft nog geen definitief standpunt inzake de jacht ontvangen van G. W.

Resumé.

- Het is verheugend dat een advieskommissie natuurbeheer is ingesteld bij de G. W., doch deze funktioneert nog niet zoals wij dat graag zouden willen.
- De G. W. heeft het nestkastonderhoud in 1973 op zich genomen. Als dan in

1978 blijkt dat dit jaarlijks op een fiasco is uitgelopen, komt men aanzetten met een "misverstand" en krijgt de V. W. G. de schuld van het slechte onderhoud. Men wil de nestkasten verwijderen als de V. W. G. er geen belangstelling voor heeft.

Als de V. W. G. aanbiedt om leden te zoeken voor nestkastonderhoud (er waren minstens 4 personen die zich opgaven) krijgen we als antwoord dat de G. W. dit toch liever in eigen beheer doet.

Als in 1975 de jacht in beheer van G. W. komt heeft men het plan om de aanvaardbare "beheersjacht" te gaan uitvoeren. Nu na 4 jachtseizoenen en vele brieven van V. W. G. blijkt dat men met alle macht de "pleziersjacht" wil handhaven. Er wordt in 1978 zelfs een flinke stap teruggedaan, door de sinds 2 jaar gesloten eendenjacht zonder duidelijke redenen weer te openen.

Het bestuur.

Kopij voor De Fitis uiterlijk 15 januari zenden aan: W.J.J.v.Diepenbeek,
Bilderdijkstraat 6
2013 EJ Haarlem.

